

FİNLANDİYA'DA KADIN

Merve ÇİFTÇİ¹

GİRİŞ

Finlandiya, kadınlara ve erkeklere hayatın tüm alanlarında eşit haklar, sorumluluklar ve fırsatlar tanınması sebebiyle örnek teşkil eden bir ülkedir. Nitekim yapılan araştırmalarda kadınlar için iyi yaşam kalitesinin ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda Finlandiya'nın öncü ülkelerden biri olduğu görülmektedir². Finlandiya, vatandaşlarına eğitim, sağlık, sosyal hizmetler de dâhil olmak üzere tüm kamu hizmetlerini eşit şekilde sunmaktadır.

Finlandiya'nın refah düzeyinin tarihsel koşullar çerçevesinde oluştuğunu belirtmek gerekir. Tarih boyunca, İsveç Krallığı ve Rus İmparatorluğu egemenliği altında yaşayan Finlandiya; İsveç Krallığından gelişmiş hukuk devleti, Rus İmparatorluğundan ise egemen devlet anlayışını almıştır. XIX. yüzyılın sonundan itibaren de eşitlik temelinde sağlam adımlar atmıştır. Bu adımlardan en önemlisi, 1906 yılında tüm Fin vatandaşlarına -cinsiyet veya sosyal statü ayırt etmeksizin- seçme ve seçilme hakkının tanınmasıdır³.

1906 yılından günümüze, Finlandiya'da özellikle siyasî ve eko-

¹ Akdeniz Üniversitesi, Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, avmerveciftci@gmail.com

² Tüm ülkelerin büyüklüğüne göre, Dünya'ya ve insan ırkına ne kadar katkıda bulunduğunu ölçen "İyi Ülke Dizini"ne göre, refah ve eşitlik kategorisinde 163 ülke arasında 7. olan Finlandiya; bilim ve teknoloji, kültür, uluslararası barış ve güvenlik, dünya düzeni, gezegen ve iklim, refah ve eşitlik, sağlık ve refah kategorilerinin ortalamasının aldığı genel sıralamada ise 4. olarak yer almaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz.: **The Good Country Index: Results**: <https://www.goodcountryindex.org/results> (Erişim Tarihi: 10.11.2018). Ayrıca Dünya Ekonomik Forumu 2017 verilerine göre Finlandiya, cinsiyet eşitliği konusunda 3. sırada yer almaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz.: **Word Economic Forum: The Global Gender Gap Report 2017** (Insight Report), Geneva 2017: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf (Erişim Tarihi: 15.08.2018).

³ **Ray, Perley Orman: Woman Suffrage in Foreign Countries**, The American Political Science Review, 1918, C. 12, S. 3, s. 470.

Finlandiya, sürekli artan bir ivmeyle toplumsal cinsiyet eşitliğini hayatın tüm alanlarında temin etmektedir. Gerek cinsiyet eşitliği konusunda uluslararası düzenlemeler ve projelerle gerekse bu düzenlemelere uygun şekilde revize edilen iç hukuku ile Finlandiya, kadın-erkek eşitliği konusunda öncü ülkelerden birisi hâline gelmiştir.

Finlandiya'nın kadınlar için en iyi yaşam kalitesini sağlayan ülkelerden biri olmasındaki en önemli etken, toplumsal cinsiyet rolleridir. Diğer ülkelerde baskın olan, kadının rolünün anne ve yerinin de ev olduğu görüşünün aksine Finlandiya'da, 1960'lerden beri ailenin iki geçim kaynağı olduğu düşüncesi baskındır. Ayrıca çocukların eğitimi ve gelişiminde yalnızca anne değil baba da yükümlü kılınmıştır, buna uygun olarak aile izinleri düzenlenmiş ve hatta çocukların gelişimini ve bakımını devletin kendisi-her belediyede bakımevi temin ederek-de üstlenmiştir.

Finlandiya; kamu kurumlarında zorunlu olan cinsiyet eşitliği kotası, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Konseyi, Parlamento Kadın Üyeler Ağı gibi cinsiyet eşitliğini uygulamaya yönelik tetikleyici ve denetleyici mekanizmalar; belirli aralıklarla yapılan toplumsal cinsiyet odaklı hükümet raporları ve anket çalışmaları gibi yöntemlerle kendini geliştirmeye de devam etmektedir.

KAYNAKÇA

Haavio-Mannila, Elina: *The Position of Finnish Women: Regional and Cross-National Comparisons*, Journal of Marriage and the Family, 1969, C. 31, S. 2, s. 339-347.

Holli, Anne Maria / Luhtakallio, Eevave / Raevaara, Eeva: *Quota Trouble-Talking About Gender Quotas in Finnis Local Politics*, International Feminist Journal of Politics, 2006, C. 8, S. 2, s. 169-193.

Kantola, Johanna / Dahl, Hanne Marlene: *Gender and the State: From Differences Between to Differences Within*, International Feminist Journal of Politics, 2005, C. 7, S. 1, s. 49-70.

Korppi-Tommola, Aura: *A Long Tradition of Equality: Woman's Suffrage in Finland*, (Ed. Blanca Rodriguez Rutz ve Ruth Rubio-Marin), *The Struggle for Fe-*

male Suffrage in Europe-Voting to Become Citizens içinde, BRILL, Leiden 2012, s. 47-61.

Küçük, Evren: *Türkiye-Finlandiya İlişkileri (1917-1980)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2011.

Meinander, Henrik: *Democracy's Long Road*, Parliament of Finland, Helsinki 2013.

Mikkola, Anne / Miles, Carrie A.: *Development and Gender Equality: Consequences, Causes, Challenges and Cures* (Discussion Paper No. 159), HE-CER-Helsinki Center of Economic Research, Helsinki 2007.

Niemela, Heikki / Salminen, Kari: *Social Security in Finland*, Helsinki 2006.

Nousiainen, Jaakko: *From Semi- Presidentialism to Parliamentary Government: Political and Constitutional Developments in Finland*, Scandinavian Political Studies, 2001, C. 24, S. 2, s. 95-109.

Patosalmi, Mervi: *The Politics and Policies of Reproductive Agency*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Helsinki Faculty of Arts, Helsinki 2011.

Ray, Perley Orman: *Woman Suffrage in Foreign Countries*, The American Political Science Review, 1918, C. 12, S. 3, s. 469-474.

Şen, İlker Gökhan: *1919'dan 2000'e Finlandiya'da Anayasal ve Siyasi Gelişmeler*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2005, C. 7, S. 2, s. 227-264.

Töyry, Maija: *Gender Contractand and Localization in Early Women's Magazines in Finland Since 1782*, Media History, 2016, C. 22, S. 1, s. 13-26.

Tuomaala, Saara: *Single Mothers and Their Children as a Political Sphere of Activity in the Early 20th Century*, Centenary of Women's Full Political Rights in Finland: www.helsinki.fi.

Ylä-Anttila, Tuukka / Luhtakallio, Eeva: *Contesting Gender Equality Politics in Finland: The Finns Party Effect*, (Ed. Michaela Köttig, Renate Bitzan ve Andrea Petö), *Gender and Far Right Politics in Europe*, Springer International Publishing AG, Cham 2017, s. 29-48.

İNTERNET KAYNAKLARI

Brunila, Kristiina: *Promotion of Gender Equality in Finland Examined Through Equality Promotion Projects from the 1970s to Early 21st Century*, Centenary of Women's Full Political Rights in Finland: www.helsinki.fi.

Committee for the Centenary of Women's Full Political Rights / Tuomaala, Saara: *Women and Politics-Pastto Present*, Centenary of Women's Full Political Rights in Finland: <http://www.helsinki.fi/sukupuoletutkimus/aanioikeus/en/articles/intro.htm>.

Council Regulation on the Application of Social Security Schemes to Employed

Persons, to Self-Employed Persons and to Members of Their Families Moving within the Community, Official Journal (L 149), 05.07.1971: <https://eur-lex.europa.eu>.

Eduskunta Riksdagen: *Historical Background Pioneers of Women's Suffrage*: www.eduskunta.fi.

Eduskunta Riksdagen: *Women as Members of Parliament-The Parliament's Number of Women Has Ballooned in a Littleover a Century*: <https://www.eduskunta.fi>.

Eşit Değerde İş İçin Erkek ve Kadın İşçiler Arasında Ücret Eşitliği Hakkında 100 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasına Dair Karar: <http://www.resmigazete.gov.tr>.

Finlex: 21.8.1992/796 *Lapsilisälaki*: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajanta-sa/1992/19920796>.

Finlex: 30.12.2014/1301 *Sosiaalihuoltolaki*: <https://www.finlex>.

Finlex: 55/2001 *English Employment Contracts Act*: <http://www.finlex.fi>.

Finlex: 609/1986 *English Act on Equality between Womenand Men*: <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1986/19860609>.

Finlex: 731/1999 *English The Constitution of Finland*: <http://www.finlex.fi>.

Finlex: 1224/2004 *English Health Insurance Act*: <https://www.finlex.fi>.

Finlex: 1325/2014 *English Non-discriminationAct*: <https://www.finlex.fi>.

Kurki, Hannele: *Women's Suffrage 80 Years*, Publications of The Council for Gender Equality (1), 1986, s. 1-18: <http://www.helsinki.fi>.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/16781/developm.pdf?sequence=1>.

Milletlerarası Sözleşme 85/9722 Kadınlara Karşı Her Turlu Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanması ile İlgili Karar: <http://www.resmigazete.gov.tr>.

NIKK: *Gender Equality Policies-Finland*: www.nikk.no/en/facts/gender-equality-policy/finland/#background.

Statistics of Finland: *Women and Men in Finland 2016*, Helsinki 2016: http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/yyti_wome-fi_201600_2016_16133_net.pdf.

TANE: *TANEn Historiaa Suomeentarvitiin tasa-arvoviranomainen*: <https://tane.fi/tanen-historiaa>.

The Good Country Index: *Results*: <https://www.goodcountryindex.org/results>.

The Ministry of Social Affairs and Health: *Gender Equality Policies in Finland* (Brochures of the Ministry of Social Affairs and Health 2006:8eng), University Printing House, Helsinki 2006, s. 4: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi>.

The Ministry of Social Affairs and Health: *Government Report on Gender Equality* (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 2011:4), Helsinki University Press, Helsinki 2011. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi>.

The Ministry of Social Affairs and Health: *Striving for Gender Equality in Finland* (Equality Brochures 2006:1 eng), Helsinki University Printing House, Helsinki, 2006: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74525/Striving_for_Gender_Equality_in_Finland_en.pdf?sequence=1.

World Economic Forum: *The Global Gender Gap Report 2017* (Insight Report), Geneva, 2017. http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf.